ၸဝ်ႈၸၢႆးလူင်   ၸဝ်ႈၾႃႉလူင်ၵဵင်းတုင်

ပီၵိူတ်ႇ – ပီၶရိတ်ႉ 1927 (ပီၵေႃးၸႃႇ, 1289)
ပေႃႈ – ၸဝ်ႈၵွင်တႆး (ၸဝ်ႈၾႃႉလူင်ၵဵင်းတုင်)
မႄႈ – ၸဝ်ႈၼၢင်းၵျူႉလူၼ်ႇ (လုၵ်ႈယိင်းၸဝ်ႈၾႃႉလူင်သီႇပေႃႉ – ၸဝ်ႈၶၼ်ႇ)

ပီႈၼွင်ႉႁူမ်ႈတွင်ႉ မီး (5) ၵေႃႉ

(1) ၸဝ်ႈၼၢင်းပၽေႃးဝတီး (ၸဝ်ႈၼၢင်းၼွတ်း)
(2) ၸဝ်ႈၸၢႆး (သိူင်ႈၵမ်းလိမ်မိူဝ်ႈလိူၵ်ႉ)
(3) ၸဝ်ႈၸၢႆးလူင်
(4) ၸဝ်ႈၼၢင်းၶိၼ်းတုမတီး (ၸဝ်ႈၼၢင်းၼုမ်ႉ)
(5) ၸဝ်ႈၸၢႆးၼွႉ (သိူင်ႈၵမ်းယဝ်ႈ)

ၵၢၼ်ႁဵၼ်း

– 1934 ၶိုၼ်ႈႁူင်းႁဵၼ်းၵဵင်းတုင် တေႃႇထိုင်ၸၼ်ႉ (4) သိုပ်ႇၵႂႃႇႁဵၼ်းတီႈ ဝဵင်းၵလေႃး။
– 1939 (ပီ 1301 လိူၼ်ပဵတ်ႇထိ 2 မႂ်ႇ, 10 ၶမ်ႈ) ၵႂႃႇၶိုၼ်ႈႁဵၼ်းပၢႆႇ, တီႈႁူင်းႁဵၼ်းႁေႃၶမ်းဝဵင်းၵိမ်းပႃးရီး၊ လိူင်ႈမိူင်းဢိင်းၵလိတ်ႈၼၼ်ႉ။
– 1940 (ပီ 1302 လိူၼ် 4 လွင်ႈ 1 ၶမ်ႈ) ပူတ်ႇပဵၼ်သၢင်ႇတီႈဝတ်ႉႁူဝ်ၶူင်ႇ ဝဵင်းၵဵင်းတုင် 15 ဝၼ်း။
– 1941 လိူၼ်မေႊ ၵႂႃႇသိုပ်ႇႁဵၼ်းတီႈၸၼ်ႉလွမ်သိၼ်ႉပီႊတိူဝ်ႊ၊ ဝဵင်းၶိူတ်ႉတီႉလိတ်ႉ၊ လိူင်ႈမိူင်းဢေႃးသတြေႊလီႊယႃး။
17/2/47 လုၵ်ႉၼွၵ်ႈမိူင်းပွၵ်ႈမႃးၶိုၼ်ႈၵဵင်းတုင်။

ပဵၼ်ၵိမ်မိူင်း

– 26/1/1937 (ဢႃႇယုႉ 10 ပီ)

ၶိုၼ်ႈႁၢင်ႈႁေႃပဵၼ်ၸဝ်ႈၾႃႉလူင်

– 01/03/1947 (ပီၵေႃးၸႃႇ, 1308 လိူၼ် 6 လွင်ႈ 11 ၶမ်ႈ) ဢႃႇယု 18 ပီ၊ ၽွင်းၼၼ်ႉၸဝ်ႈၶုၼ်သိုၵ်း (ၵေႃႉပဵၼ်ပေႃႈဢွၵ်ႇ/ၼွင်ႉၸၢႆး ၸဝ်ႈၵွင်တႆး) ၵိုတ်းပွင်မိူင်းတၢၼ်းၸဝ်ႈၸၢႆးလူင် ၸဝ်ႈသၢမ်မိူင်း မၢင်းရၢႆး (ၽူႈဝႆႉၵၢၼ်ၽၢႆႇပၢႆႇမိူင်းတႆး) ၵေႃႈ ပဵၼ်ၼွင်ႉၸၢႆးၸဝ်ႈၵွင်တႆး ၼင်ၵဝ်ႉ။

မႄႈတေႃႉဝီႉ

– ၸဝ်ႈၼၢင်းၸၼ်ၵိူဝ်ႈ မၼီးတႃႊ (ၸဝ်ႈၼၢင်းတုၺ်ႈ) လုၵ်ႈၽျေးလူင်ပူႉၵိုၵ်ႉ။

လုၵ်ႈလၢင်း

(1) ၸဝ်ႈၼၢင်းထႃႊၼီး (ဢွၵ်ႇၽူဝ်မၢၼ်း၊ ယၢမ်းလဵဝ်ႁဵတ်းၵၢၼ်ၽၢႆႇၽွင်းတၢင်မိူင်းယူႇၼွင်ႉမိူင်းထႆး)
(2) ၸဝ်ႈတိၼ်း (ၸဝ်ႈလိင်) ဢွၵ်ႇမေႊၶႃႇ၊ ယၢမ်းလဵဝ်ယူႇၼွင်ႉမိူင်းထႆး]

ၵၢၼ်မိူင်း

– 1947 လႆႈထုၵ်ႇလိူၵ်ႈတင်ႈ ပဵၼ်ၽူႈတၢင်တူဝ်ၵူၼ်းမိူင်းၵဵင်းတုင်။

ၽွၼ်းလီၵူၼ်းမိူင်း

– 23/10/1954 ႁွၼ်ၵူၼ်းမိူင်း လူင်းပၢင်း ပိတၵ သၢမ်ၵွင်ထမ်းၸဝ်ႈ တီႈမိူင်းႁွၵ်ႉ, (မိူင်းထႆး) မႃးၵဵင်းတုင်။
– 1957 ႁွၼ်ၵူၼ်းမိူင်းတၢင်ႇယွတ်ႈထီး ထၢတ်ႈလေးတီးလွမ်တွင်း ဢၼ်ပဵၼ်ထၢတ်ႈလွႆမိူင်း။
– 1957 ႁဵတ်းႁွၵ်ႉလၢၵ်ႈပေႃႉလိၵ်ႈ Type Writer လိၵ်ႈတႆးၶိုၼ် 15 ၶိူင်ႈ။
– သၢင်ႈႁူင်းယႃပႃႇလိင်/သၢင်ႈၵၢတ်ႇလူင်/သၢင်ႈႁူင်းႁဵၼ်းၼွင်ယေး ၶလႈ သၢင်ႈႁူင်းပလိၵ်ႈ Police ။

ဝၢင်းဢၢမ်းၼၢတ်ႈ

– 1959 ဝၢင်းဢၢမ်းၼၢတ်ႈလွမ်းၸဝ်ႈၾႃႉမိူင်းတႆးပတ်းပိုၼ်ႉ။

ပိုၼ်းၶုၼ်သိုပ်ႇ (သွႆႈၼွႉ)

– ၼႂ်းၵူႈၶုၼ်သိုပ်ႇ ဢႃႇၼႃႇလၢၵ်ႈတႆးၶိုၼ် တင်းၶတ, ဢွၵ်ႇၸဝ်ႈၼမ့်ထုမ်ႈ တလၢၼ်ၽျေးမၢင်းရၢႆး (မၢင်းႁၢႆး) 1253 တေႃႇထိုင် ၸဝ်ႈၸၢႆးလူင် မီး 40 ၸဝ်ႈ။ 1253 တေႃႇထိုင်ၸဝ်ႈၸၢႆးလူင်ဝၢင်းဢၢမ်းၼၢတ်ႈ 1959 ႁိူင်ၼၢၼ်း 706 ပီ။ ၸဝ်ႈၸၢႆးလူင် ပဵၼ်ၶုၼ်သိုပ်ႇ တူၼ်လိုၼ်းသုတ်း။

ၼွၼ်းၶၽႃး

– 14/9/97 ဝၼ်းတိတ်ႉ၊ ၵၢင်ၶိုၼ်း (10) မူင်း။ တီႈႁေႃလိူဝ်ႈသဝ်းမၼ်းၸဝ်ႈ ဝဵင်းတႃႈၵုင်ႈ။

ၽဝ်ၶၢပ်ႈတူဝ်

- ၽဝ်ၶၢပ်ႈတူဝ်လဝ်ႈ တီႈဝဵင်းတႃႇၵုင်ႈ မိူဝ်ႈ 18/9/97။ ၼမ့်တီၼ်လႅၢးမိူဝ်း ၽွၼ်းပၢင်ႇတၢင်းၶတ်းလႄႈၵၢၼ်ငၢၼ်း ၶွင်လဝ်ႈသူမ်လီတ်း လဝ်းလႅၢးလူင်ၵဵင်းတုင် ၵၢၼ်လုၵ်ႈဝၢၼ်ႈၵူၼ်းမိူင်း လႆႈလၢမ်ႇပူလၢႆႈ ၵိၵ်ႇတင်း ၵၢၼ်ပၢၼ်ပုၼ်ႈတႃႇၵၢၼ် လိူဝ်ႇလႃတ်ႈၶဝ်း–မီးတင်းၼမ် မူၼ်ၼင်ႇၵၢၼ်လီၸၼၵိုၵ်းပိုၼ်းဝႆႉ လိူဝ်းၼၼ့်ၵမ်ႈၽွင်ႈ။
- မိူဝ်ႈၽွင်းၽူႈၵွၼ်ၶူဝ်ၸလႆႈ ၽူႈတၢင်တူဝ်ၵူၼ်းမိူင်းတႅၢႈၶဝ်း တူင့်ၼိုင်တွၼ်ႈတႃႇၵဝ်မိူင်းတႅၢးလႆႈလွတ်ႈလီဝ်ၵွၼ်းၶေႃ (မိူဝ်ႈလမ်တေၵ်ႇတ်း ၶေႃႈလႆႈလႄႈပၢင်လူင်ၶူမ်ႈၵၼ်တင်းမိူင်းမၢၼ်ႈ) ၼၼ့် မၼ်းလဝ်ႈပီၼ်ၽူႈၵေႃႉသၢၼ်ၶတ်း လွင်ႈၶူမ်ႈၶွမ်းမၢၼ်ႈမႃးၵေႃႉၼိုင်ႈ။
- ပီၼ်ၽူႈၵၢၼ်ၵေႃႉတင်ႈလုမ်း "ၼုမ်ႇသိူဝ်ၵျၢၼ်" ၵၢၼ်ယိူင်းၵၢၼ်းတွၼ်ႈတႃႇပီၼ်တပ့်သိုၵ်းၵဵတ်ႇၸၸၸွၵင်ႈ ၼႄႈတီႈတွၼ်ႈလိၼ် ၼွႆႈပေႃးလၢင်ႈယၢၼ်းပီၼ်တပ့်သိုၵ်းလိူဝ်ႇလႃတ်ႈလိုင်ႈမိူင်းမႃး ၵွၼ်တၢင်းလႅၢးလုၵ့်ၽိုၼ့်လိုင်ႈတႅၢးပႆႇၵိူတ်ႇၶိုၼ်ႈ။
- ပီၼ်ၽူႈၵေႃႉၵဝ်ၵ်ႇင်းလႄႈ ၵ်ႇင်းလႃၼ်ႇ ၵ်ႇင်းငိုၼ်းၶမ်းၶူဝ်းၶွင် ၵိၵ်ႇၵ်ႇင်းၵွင်ႈၵၢင်ႇမၢၵ်ႇမိူဝ်ႈလိုၼ်းယၢမ်းသေ လႅၢႈထိမ်မိူင်းလၢဝ်း ၵူႈလႃတ်ႈ(လုၵ့်ၽိုၼ့်) မိူဝ်ႈတိုၵ်းၽိုၼ့်ၽူႈၶၢၵ်ႈမိူင်း ၽႄၵ်ႇသီတ်ႈၶဝ်မႃး။
- ဝႅၢးမႃး ပီၼ်ၽူႈၵေႃႉၵၢၼ်ၵဝ်ၵ်ႇင်းလႄႈ ၵ်ႇင်းလႃၼ်ႇ ၵ်ႇင်းငိုၼ်းၶမ်း ၶူဝ်းၶွင် ၵိၵ်ႇတင်း ၵ်ႇင်းၵွင်ႈၵၢင်ႇမၢၵ်ႇမိူဝ်ႈလိုၼ်းယၢမ်းသေ ပူၵ်းတင်ႈပၼ်လုမ်းတပ့် "ၼုမ်ႇသိုၵ်းၵျၢၼ်" ၵူလၢႆးၵမ်ႇၵႃး ယုၵ့်ယွင်ႈတၢင်ႇတင်ႈ "သေႃးယၼ်ႇတ" ပုတ်ႈၵျၢင်ႈတၢင်တူဝ် ၵဝ်လိူဝ်ႈ ၼွင့်လႅၢးတူဝ်ၵဝ်ႇ–ဝႃႈ "လဝ်ႈၼွႆႉ" (ၽူႈၵေႃႉတင်ႈၼုမ်ႇသိုၵ်းၵျၢၼ်) ၼၼ့်မႃး။
- ပီၼ်ၽူႈၵေႃႉၵၢၼ်ယၢမ်ႈလူင်းလႅၢးမိူဝ်း ပၼ်ၵျၢမ်းမၼ်ႈၵီၼ်ႇဝႆႉ တွၼ်ႈတႃႇတေမႃးၵွၼ်ၶူဝ်ၵ်ႇတ်းၵၢၼ်လိူဝ်ႇလႃတ်ႈ (ၵူလႆးၵႃႈ ၵိင်ၼိူဝ် လွင်ႈယူႇလီ ၵိၵ်ႇတင်း ယွၼ့်လိူဝ်ႈသိင်တႅၢးၼဝ်ႈမီၼ်လွမ်းယႃႇမဝ်းၵမ် ၵွပ်ႈၶုၼ်သႃႇ လႅၢႈမေႃႇၶဝ်ၼၼ့် ၵမ်ႇၸၵႈလိတ်ႈၸၼလုမ်ႈၽျႃႉ ၼွႆႈပေႃးၵျပ့်ၼွင်းလႆႈၸလႆႈ ၵဝ်ၵမ်ႇပီၼ်မႃး။)